

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 6 lutego 2025 r.

DIH-3.054.1.2025.AK

**Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na Interpelację o numerze 7312 Pani Posel Małgorzaty Niemczyk w sprawie niedozwolonej reklamy wyrobów nikotynowych w przestrzeni publicznej, w związku z wyemitowanym 9 grudnia 2024 r. w programie TVP1 „Reporterzy” materiałem, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie należy wyjaśnić, że dostępne na rynku papierosy elektroniczne (w tym jednorazowe) dzielą się na zawierające nikotynę lub niezawierające nikotyny. Jest to istotne z uwagi na fakt, że na gruncie obecnie obowiązującej ustawy *o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych*¹ zabronione jest - w odniesieniu do wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub pojemników zapasowych - m. in.:

- udostępnianie osobom do lat 18,
- wprowadzanie do obrotu na terenie podmiotów wykonujących działalność leczniczą, szkół i placówek oświatowo-wychowawczych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych, wprowadzanie do obrotu w automatach, w systemie samoobsługowym,
- sprzedaż na odległość,
- sprzedaż papierosów w opakowaniach zawierających mniej niż dwadzieścia sztuk oraz luzem bez opakowania,
- reklamowanie i promocja tych wyrobów oraz reklamowanie i promocja produktów imitujących te wyroby, lub symboli związanych z używaniem tych wyrobów,
- sponsorowanie przez firmę tytoniową, w tym producenta lub importera wyrobów tytoniowych oraz producenta lub importera powiązanych wyrobów, działalności sportowej, kulturalnej, oświatowej, zdrowotnej i społeczno-politycznej,

¹ ustawa o z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r. poz.1162)

- eksponowanie w punkcie detalicznym przedmiotów imitujących opakowania wyrobów tytoniowych oraz przedmiotów imitujących opakowania papierosów elektronicznych lub pojemników zapasowych.

Powyższe nie odnosi się do papierosów elektronicznych beznikotynowych. Zgodnie bowiem z definicją zawartą w art. 2 pkt 20 ww. ustawy, papieros elektroniczny to wyrób, który może być wykorzystywany do spożycia pary zawierającej nikotynę za pomocą ustnika; lub wszystkie elementy tego wyrobu, w tym kartridże, zbiorniki i urządzenia bez kartridża lub zbiornika. Papierosy elektroniczne mogą być jednorazowego użytku albo wielokrotnego napełniania za pomocą pojemnika zapasowego lub zbiornika lub do wielokrotnego ładowania za pomocą kartridżów jednorazowych.

Odnosząc się do kwestii kontroli przestrzegania powyżej przytoczonych regulacji, podkreślić należy, że zgodnie z art. 1 ww. ustawy, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu oraz mogą wspierać w tym zakresie działalność medycznych samorządów zawodowych, organizacji społecznych, fundacji, instytucji i zakładów pracy, a także współdziałać z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi.

Biorąc pod uwagę powyższe, Inspekcja Handlowa jako organ powołany do ochrony interesów konsumentów, w zakresie swoich kompetencji oraz w miarę posiadanych zasobów, kontroluje ograniczenia sprzedaży wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych przede wszystkim w placówkach sprzedaży detalicznej (tj. tam, gdzie dostępność tych produktów jest powszechna), w tym w zakresie prawidłowości oznakowania oraz zakazu reklamy i promocji wyrobów tytoniowych. Zadania Inspekcji Handlowej sprowadzają się w tych placówkach m.in. do weryfikacji prawidłowości ich oznakowania ostrzeżeniami i innymi ustawowo określonymi informacjami oraz respektowania zakazu reklamy. Są to czynności kontrolne powiązane z obszarem działania Inspekcji Handlowej - legalnością prowadzenia działalności gospodarczej, rozumianą jako zgodność działań kontrolowanego z przepisami odrębnymi w zakresie produkcji, handlu i usług - nie zaś bezpośrednio z obszarem ochrony zdrowia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że kontrolowane dotychczas placówki nie były usytuowane na terenach sportowo-rekreacyjnych, nie prowadzono również kontroli na terenie podmiotów wykonujących działalność leczniczą, placówek oświatowo-wychowawczych, czy szkół. Prezes Urzędu oraz Inspekcja Handlowa nie prowadziły dotychczas działań obejmujących sprzedaż wyrobów przez Internet.

W 2024 r. Inspekcja Handlowa przeprowadziła łącznie 1002 kontrole, zarówno w sklepach detalicznych, hurtowniach jak i w placówkach gastronomicznych. Nieprawidłowości stwierdzono w 98 placówkach. W 91 przypadkach nie zamieszczono lub zamieszczono

niepełną informację o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych, w 18 placówkach stwierdzono brak informacji o zakazie sprzedaży ww. wyrobów osobom do lat 18. W 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowe oznakowanie papierosów elektronicznych i pojemników zapasowych (brak ostrzeżenia zdrowotnego dotyczącego ochrony przed dziećmi). Nie odnotowano przypadków nieprzestrzegania zakazu palenia poza wyodrębnionymi pomieszczeniami, a także nie stwierdzono udostępniania wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub pojemników zapasowych osobom niepełnoletnim, jak również nie stwierdzono wprowadzania do obrotu tych wyrobów w automatach lub w systemie samoobsługowym. W toku kontroli stwierdzono przestrzeganie zakazu reklamy i promocji wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych, pojemników zapasowych lub rekwizytów tytoniowych oraz produktów imitujących te wyroby bądź symboli związanych z używaniem tytoniu, wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych lub pojemników zapasowych oraz przestrzeganie zakazu ekspozycji w punkcie detalicznym przedmiotów imitujących opakowania tych wyrobów. W placówkach przestrzegany był zakaz sprzedaży papierosów luzem lub w opakowaniach zawierających mniej niż 20 sztuk a w ofercie nie stwierdzono tytoniu do stosowania doustnego oraz wyrobów ziołowych do palenia.

Należy zauważyć, że Inspekcja Handlowa realizuje szereg innych działań ustawowych, gdzie niejednokrotnie jest jedynym organem nadzorującym dany obszar rynku. Tak jest w przypadku m.in kontroli produktów oraz usług, w szczególności takich jak: sprzęt elektryczny, elektronarzędzia, zabawki, urządzenia spalające paliwa gazowe, urządzenia ciśnieniowe, sprzęt AGD, wyroby pirotechniczne, maszyny, środki ochrony indywidualnej, narzędzia, art. dla dzieci, meble, czujniki tlenku węgla, wyr. włókiennicze, a także usługi hotelarskie, rekreacyjne, bytowe, pośrednictwa, obrotu i zarządzania nieruchomościami. Podobnie, w przypadku kontroli legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie produkcji, handlu i usług (np. kontrola spełniania przez przedsiębiorców obowiązków w zakresie informowania o cenach towarów i usług, czy kontrola przedsiębiorców wykonujących działalność lombardową). Zgodnie z ustawą o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw² Prezes Urzędu jest zarządzającym systemem monitorowania i kontrolowania jakości paliw, w ramach którego Inspekcja Handlowa wykonuje kontrole jakości paliw i paliw stałych.

Jednocześnie, należy zauważyć, że obecnie procedowany jest projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, którego opiekunem merytorycznym jest Ministerstwo Zdrowia.

² ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1209, ze zm.)

Głównym celem tego projektu jest ograniczenie zjawiska używania papierosów elektronicznych przez ludzi młodych, poprzez m. in. wprowadzenie zakazu sprzedaży wszystkich rodzajów papierosów elektronicznych oraz pojemników zapasowych osobom poniżej 18 roku życia, bez względu na to czy dany produkt posiada lub nie posiada w swoim składzie nikotynę. Proponowane zmiany spowodują objęcie regulacjami ustawy wyroby beznikotynowe, ale także uregulują prawnie kwestie tzw. woreczków/saszetek nikotynowych.

Papierosy elektroniczne i pojemniki zapasowe, które są napełnione płynem niezawierającym nikotyny, obecnie nie wypełniają definicji papierosa elektronicznego i pojemnika zapasowego określonych w ustawie *o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych tytoniowej*, więc w ogóle nie podlegają wymogom określonym w tej ustawie dla papierosów elektronicznych i pojemników zapasowych. Podobna sytuacja dotyczy woreczków nikotynowych.

Zaproponowane przez Ministra Zdrowia zmiany spowodują zrównanie - w kontekście wymagań oraz zakazów, w tym dotyczących m. in. palenia w miejscach publicznych, reklamy, promocji, czy sprzedaży nieletnim - wyrobów beznikotynowych, czy woreczków nikotynowych z wyrobami tytoniowymi.

Dlatego też, w ramach prac nad ww. ustawą konieczne jest powierzenie właściwym organom publicznym zadań związanych z weryfikowaniem przestrzegania, niezwykle pożądanym społecznie, rozwiązań przewidzianych projektem.

Z poważaniem,

Daniel Mańkowski
Wiceprezes
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

*/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/*

Do wiadomości:

- 1) Kancelaria Sejmu (/KSRP/Interpelacje)
- 2) Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (e/KPRM/interpelacje)